

Publieksverslag van PLASTIVAL – Expertsessie over een plasticvrije Rijn-Maasdelta

Tijdens de tweede helft van de expertbijeenkomst van het Rijn-Maas PLASTIVAL, het festival rondom plastic en de impact ervan, stond de vraag centraal: *hoe realistisch is een plasticvrije Rijn-Maasdelta?* Onder leiding van moderator Desiree Hoving doken experts, onderzoekers, bedrijven, beleidsmakers en studenten in deze complexe vraag. Wat volgde was een middag vol inzichten, scherpe vragen en concrete ideeën voor verandering.

Een prikkelende start

Desiree Hoving trapte af met de vraag: *Is een plasticvrije Rijn-Maasdelta haalbaar?* Het publiek was verdeeld. Een derde zei “ja”, een derde “nee” en een derde wist het niet. De discussie die volgde maakte duidelijk dat de oplossing niet zwart-wit is. Wetgeving, consumentengedrag, innovatie en ketensamenwerking kwamen meteen op tafel. “Zonder samenwerking tussen overheden en duidelijke regelgeving redden we het niet,” klonk het uit de zaal. Anderen benadrukten het belang van individuele keuzes én van het creëren van die keuzes via beleid en ontwerp.

Ruud Balkenende (TU Delft) en Ted Veldkamp (Hogeschool Rotterdam) reflecteerden op deze voorwaarden voor een plasticvrije delta. Veldkamp was “tamelijk optimistisch”, mits beleid en wetgeving meebewegen. Balkenende twijfelde aan de politieke wil, maar benadrukte dat kennis en ontwerp onmisbaar zijn: “Zonder inzicht in wat er moet gebeuren, kunnen we niets.” Beiden verwezen naar de rol van de *Community of Practice Plastics (CoPP)*, een netwerk waarin meer dan twintig partijen kennis en data delen. De Rijn-Maasdelta fungeert daarin als levend laboratorium.

Praktijkverhalen uit het eerste panel

In het eerste panel kwamen drie praktijkexperts aan het woord. Albert Keukens (Shinetsu en Clean Sweep Task Force) waarschuwde voor plastic pellets die via productielocaties in het milieu belanden. “Preventie begint bij bewustwording en verantwoordelijkheid in de hele keten,” stelde hij. Kester Smit (Tetra Pak) pleitte voor drankkartons als duurzamer alternatief voor plastic, maar erkende dat recycling een knelpunt blijft: “Onze verpakkingen zijn recyclebaar, maar de infrastructuur schiet tekort.” Jan-Jaap Volmer (Uppact) hield een pleidooi voor realistische recycling. Niet alles hoeft terug naar zijn oorspronkelijke vorm. “Een bierpompje van gerecycled plastic kan langer meegaan dan een shampoofles.”

Reflectie in het tweede panel

In het tweede panel keken onderzoekers en experts terug op de inzichten. Lise Manier (TU Delft) benadrukte dat recycling pas aan het eind van de keten komt: “Herbruikbare verpakkingen zijn circulair gezien effectiever, maar nog niet de standaard.” Esther Kentin (Universiteit Leiden) pleitte voor steviger beleid: “Zonder wetgeving verandert de industrie niet.” Ze noemde statiegeld een bewezen effectief instrument en stelde zelfs voor om het bedrag te verhogen naar 50 cent per verpakking. Frank Bergers (Hogeschool Rotterdam)

wees op het belang van coöperatieve businessmodellen en financiële prikkels: “Zolang virgin plastic goedkoper is, blijft circulair achterlopen.”

Naar een actieplan

In de afsluitende reflectie riepen Balkenende en Veldkamp op tot samenhang en langetermijndenken. “Recycling is belangrijk, maar we moeten vooral zorgen dat plastic niet in het milieu terechtkomt,” aldus Balkenende. Ted Veldkamp pleitte voor het bundelen van bestaande initiatieven zoals het LDE Thesis Lab en CoPP. Desiree Hoving sloot af met de boodschap: “Systeemverandering vraagt dat we aan meerdere knoppen tegelijk draaien.” Plastival bood de ingrediënten: hergebruik, wetgeving, samenwerking, gedragsverandering en innovatie. Nu is het aan de deelnemers om die verder te brengen.

Centre of Expertise
HRTech

Centre for Sustainability
Leiden-Delft-Erasmus Universities